

PÕLVA VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Põlva

14.04.2026 nr 1-4/20

Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkt 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Määrusega kehtestatakse Põlva valla elanikele valla eelarve vahenditest makstavate sotsiaaltoetuste (edaspidi *toetus*) liigid ning toetuse taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ja kord.
- (2) Määruses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust, arvestades sotsiaalseadustiku üldosa seaduses sätestatud erisusi.
- (3) Toimetulekupiir käesoleva korra tähenduses on Riigikogu poolt riigieelarvega kehtestatud toimetulekupiir, mille suurus sõltub perekonna liikmete arvust ning sellest, kas tegemist on täisealiste või alaealiste liikmetega.

§ 2. Toetuste eesmärk

Toetust makstakse valla elanikele toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks.

§ 3. Õigustatud isikud

- (1) Toetus määratakse isikule, kelle tegelik ja rahvastikuregistrijärgne elukoht on Põlva vald, samuti sotsiaalhoolekande seaduse § 5 lõigetes 2–5 nimetatud juhtudel.
- (2) Toetus määratakse taotlejale, kelle taotlemisele eelnenud kalendrikuu netosissetulek perekonnaliikme kohta on alla riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri 2,5-kordset määra.
- (3) Erandkorras võib ühekordse toetuse määrata isikule või perele, kelle taotlemisele eelnenud kalendrikuu netosissetulek perekonnaliikme kohta on üle riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri 2,5-kordse määra.

§ 4. Toetuse taotlemise tähtaeg

Toetust on õigus taotleda kolme kuu jooksul pärast nende kulutuste tegemist, milleks toetust taotletakse või pärast sündmust, mille korral toetust makstakse.

2. peatükk

Toetuse liigid ja kirjeldus

§ 5. Toetuse liigid

Toetused on:

- 1) koolitoetus;
- 2) huvialase tegevuse toetus;
- 3) lasteaia toidukulutoetus;
- 4) ravi- ja invaabivahendite toetus;
- 5) küttetoetus;
- 6) ühekordne toetus;
- 7) vältimatu abi toetus;
- 8) vanaduspensionäri jõulutoetus;
- 9) toimetulekutoetus.

§ 6. Koolitoetus

Toetus määratakse õpilase koolitarvete, riiete, jalanõude ja muude vajalike kulude hüvitamiseks valitsuse poolt kehtestatud määras.

§ 7. Huvialase tegevuse toetus

Toetus määratakse huvikooli või huvitegevuse (sh laste- ja noortelaagri) kulude osaliseks või täielikuks hüvitamiseks.

§ 8. Lasteaia toidukulutoetus

(1) Toetus määratakse Põlva valla haldusterritooriumil asuva munitsipaallasteaia toidukulu päevamaksumuse täielikuks või osaliseks hüvitamiseks.

(2) Toetus määratakse kuni kaks korda aastas perioodiks 1. september kuni 31. jaanuar ja 1. veebruar kuni 31. august. Taotlus esitatakse vastavalt 15. septembriks või 15. jaanuariks.

§ 9. Ravi- ja invaabivahendite toetus

(1) Toetus määratakse isikule retseptiravimite ostmise kulude osaliseks hüvitamiseks kuludokumentide alusel.

(2) Toetus prillide soetamiseks määratakse prilliklaaside maksumuse osaliseks hüvitamiseks kuni 24-aastasele tasemeõppes õppivale noorele kuludokumendi alusel.

(3) Toetus invatehniliste abivahendite ostmiseks või rentimiseks määratakse haiguse või puude tõttu abivahendit vajavale isikule omaosaluse kulude osaliseks hüvitamiseks kulu tõendava dokumendi alusel.

(4) Isikule, kes viibib üldhooldusteenusel ning kelle üldhooldusteenuse kohamaksumuse puudujääva osa tasub omavalitsus, võib vajaduse korral määrata toetuse ravimite ja invatehniliste abivahendite soetamiseks kuludokumendi alusel, arvestamata sissetuleku piiri. Põhjendatud juhtudel hüvitatakse kulud täies ulatuses.

(5) Ravikindlustuseta isikute ravikulud kompenseeritakse tingimusel, et enne raviasutusse pöördumist on Põlva Vallavalitsus väljastanud ravikindlustuseta isikule garantiikirja kulude kompenseerimise kohta.

§ 10. Küttetoetus

(1) Küttetoetus on üks kord aastas makstav toetus, mida makstakse küttematerjali (puit, brikett jm) ostmiseks autonoomse küttesüsteemiga eluruumi kasutajale eluruumi küttekulude kompenseerimiseks.

(2) Toetus määratakse vanadus- või töövõimetuspensionärile või töövõimetoetuse saajale.

(3) Erandkorras võib sotsiaalabikomisjoni ettepanekul toetuse määrata toimetulekuraskustes isikule või perekonnale.

(4) Küttetoetuse määra kehtestab valitsus.

(5) Korduva abivajaduse ilmnemisel hinnatakse taotleja toimetulekut ning vajaduse korral kaalutakse muud liiki toetuse määramist.

§ 11. Ühekordne toetus

Toetus määratakse käesolevas määruses määratlemata juhtudel muude ettenägemata vajalike kulutuste osaliseks või täielikuks katmiseks või raskesse majanduslikku seisu sattunud isiku või pere sotsiaalselt abitust olukorrast välja aitamiseks.

§ 12. Vältimatu abi toetus

(1) Vältimatu abi toetus määratakse isikule või perekonnale, kes on sattunud sotsiaalselt abitusse olukorda elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu, tagades talle vähemalt toidu, riietuse ja ajutise majutuse.

(2) Vältimatut abi osutatakse isikule kas teenuse, esemelise abi või rahalise toetuse näol.

(3) Vältimatu abi toetuse määramisel ei võeta arvesse käeoleva määruse § 3 lõikes 2 sätestatud.

§ 13. Vanaduspensionäri jõulutoetus

(1) Toetust määratakse ja makstakse vanaduspensionärile, kelle tulu on väiksem või võrdne 2,5-kordse toimetulekutoetuse määraga.

(2) Toetuse avaldusi võetakse vastu 1. novembrist kuni 1. detsembrini.

§ 14. Toimetulekutoetus

(1) Toimetulekutoetust määratakse ja makstakse sotsiaalhoolekande seadusega kehtestatud ulatuses, tingimustel ja korras.

(2) Otsuse toimetulekutoetuse määramise kohta teeb sotsiaalosakonna ametnik.

(3) Otsuse toimetulekutoetuse määramata jätmise või toimetulekutoetuse summa vähendamise osas teeb sotsiaalosakonna juhataja või teda asendav ametnik, arvestades sotsiaalabikomisjoni ettepanekut.

3. peatükk

Toetuse taotlemine, määramine ja maksmine

§ 15. Toetuse taotlemine

(1) Toetuse saamiseks esitab õigustatud isik, tema eestkostja, hooldaja või muu isik valitsusele taotluse.

(2) Taotluses märgitakse järgmised andmed:

1) taotleja ees- ja perekonnanimi, isikukood ning kontaktandmed (aadress, telefon, elektronposti aadress);

2) olemasolul taotleja esindaja(te) kontaktandmed;

3) toetuse vajaduse põhjendus;

4) andmed taotleja ja tema pereliikmete taotlemisele eelnenud kuu sissetulekute kohta;

5) toetuse maksmise viis ning vajadusel pangakonto number;

6) isiku kinnitus perekonnaseaduse järgi kohustatud ülalpidajate olemasolu või nende puudumise kohta.

(3) Taotluse menetlejal on vajaduse korral õigus teha täiendavaid päringuid ning küsida täiendavaid andmeid ja/või dokumente toetuse vajaduse väljaselgitamiseks.

§ 16. Toetuse määramine

(1) Toetuse määramisel lähtutakse taotleja vajadusest, valla eelarves kalendriaastaks toetuste maksmiseks ette nähtud rahalistest vahenditest ning taotleja ja tema perekonnaliikmete sissetulekust, varanduslikust seisust ja eluasemekuludest.

(2) Perekonna sissetuleku hulka arvestatakse taotlejast eraldi elava perekonnaliikme sissetulekud juhul, kui ta on taotlejaga abielus või vabaabielus ning on perekonnaseaduse järgi kohustatud ülal pidama taotleja alaealisi lapsi.

(3) Toetuse määramisel ei arvata sissetulekute hulka:

1) riigieelarve vahenditest makstavaid ühekordseid sotsiaaltoetusi;

2) vallaeelarve vahenditest makstavaid sotsiaaltoetusi;

3) puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel makstud toetusi;

- 4) riigi tagatisel antud õppelaenu;
  - 5) tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel makstavat stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetust;
  - 6) õppetoeuste ja õppelaenu seaduse alusel makstavat vajaduspõhist õppetoeust.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud rahalisi vahendeid ei jäeta sissetulekuna arvestamata ulatuses, milles need on ette nähtud sama kulu katmiseks, mille hüvitamiseks toetust taotletakse. Eelpool nimetatud põhimõtet ei kohaldata toimetulekutoetuse puhul.
- (5) Otsuse toetuse määramise või määramisest keeldumise kohta, mis on 1000 eurot või väiksem, teeb sotsiaalosakonna juhataja või teda asendav ametnik kümne tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest.
- (6) Otsuse toetuse määramise või määramisest keeldumise kohta, mis on suurem kui 1000 eurot, teeb valitsus kümne tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest.
- (7) Sotsiaalabikomisjon teeb ettepaneku toetuse määramise või määramisest keeldumise kohta.
- (8) Toetuse taotluse rahuldamisel loetakse sellekohane otsus taotlejale teatavaks tehtuks toetuse väljamakse tegemisega.

§ 17. Toetuse määramisest keeldumise alused

Toetuse määramisest võib keelduda juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) valitsusele ei ole esitatud kõiki teadaolevaid tõeseid ja täielikke andmed, dokumente ja muid tõendeid, mis on vajalikud toetuse määramise otsustamisel;
- 2) taotleja ei võimalda toetuse vajadust kontrollida;
- 3) taotleja ei ole teavitanud valitsust viivitamata toetuse saamise õigust ja toetuse määramist mõjutavatest asjaoludest ja asjaolude muutumisest;
- 4) taotleja või tema perekonna omandis või kasutuses olevate vahendite abil on võimalik tagada tema või perekonna toimetulek;
- 5) taotleja või tema perekonnaliige on töövõimeline 18-aastane kuni vanaduspensioniealine isik, kes ei tööta ega õpi ning on rohkem kui kahel korral mõjuva põhjusega keeldunud osalemast vallavalitsuse või Töötukassa poolt pakutaval toimetulekut või tööle saamist abistaval teenusel või rehabilitatsiooniprotsessis;
- 6) toetuse vajadust on võimalik või otstarbekas katta muu abiga;
- 7) taotleja on eelnevalt eraldatud toetust kasutanud mittesihipäraselt;
- 8) taotletav toetus ei ole seotud isiku või perekonna toimetulekuraskuste ennetamise, kõrvaldamise või kergendamisega;
- 9) taotlejal või temaga koos elaval ülalpidamist saama õigustatud lapsel või muul abi vajaval alanejal või ülenejal sugulasel, kes ei ole võimeline ennast ise ülal pidama, on õigus saada elatist, kuid taotleja keeldub elatise saamise kohta dokumenti esitamast või elatist sisse nõudmast;
- 10) taotleja ei vasta käesoleva määruse §-s 3 nimetatud tingimustele;
- 11) esineb muu põhjendatud asjaolu, mis välistab toetuse andmise.

§ 18. Toetuse maksmine

- (1) Toetus makstakse välja 30 kalendripäeva jooksul toetuse andmise otsuse tegemisest arvates taotluses näidatud pangakontole või sularahas.
- (2) Toetuse võib kanda kolmanda isiku pangakontole toetuse saaja kirjaliku taotluse alusel.

§ 19. Alusetult saadud toetuse tagasinõudmine

Alusetult saadud toetuse tagasinõudmine toimub sotsiaalseadustiku üldosa seaduse paragrahvides 31–35 sätestatud korras.

4. peatükk Rakendussätted

§ 20. Dokumendivormide kinnitamine

Vallavalitsus võib kinnitada määruse rakendamiseks vajalike dokumentide vormid.

§ 21. Järelevalve

(1) Täitevorgan teostab teenistuslikku järelevalvet, kontrollides määrusega kehtestatud nõuete täitmist, haldusaktide õiguspärasust ja tegevuse otstarbekust.

(2) Haldusjärelevalvet sotsiaalhoolekande seaduse alusel antud kohaliku omavalitsuse üksuse haldusaktide õiguspärasuse ning sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi, samuti riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud sihtotstarbeliste vahendite kasutamise üle teostab Sotsiaalkindlustusamet.

§ 22. Määruse kehtetuks tunnistamine

Põlva Vallavolikogu 28. märtsi 2024. a määrus nr 3 "Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord" tunnistatakse kehtetuks.

§ 23. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Käo
volikogu esimees

Seletuskiri Põlva Vallavolikogu määruse eelnõu nr "Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord" juurde

Sissejuhatus ja eelnõu sisu

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 alusel on volikogu ainupädevuses toetuste andmise ja valla või linna eelarvest finantseeritavate teenuste osutamise korra kehtestamine. Sotsiaalhoolekande seaduse § 14 lõike 1 järgi kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaalhoolekandelise abi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda.

Sotsiaaltoetuste määramist ja maksmist reguleerib Põlva Vallavolikogu 28. märtsi 2024. a määrus nr 3 "Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord" (edaspidi määrus). Määruse vastuvõtmisest möödunud aja jooksul on Eestis ühelt poolt toimunud kiire inflatsioon, kasvanud on toidu hind, eluaseme kulud, suurenenud on kulud mitmetele teenustele. See on halvendanud madala sissetulekuga elanike toimetulekut. Samas on sotsiaalkindlustuse hüvitised ja sotsiaaltoetused tõusnud. 10% võrra on suurenenud ka sissetulekupõhise sotsiaaltoetuse määramise aluseks kasutatava näitaja (toimetulekutoetuse määr), 2026. 1. jaanuarist 200lt 220le eurole. Leibkonna teise liikme toetus on 0,8 esimese liikme toetusest, s.t. 2025. a 160 ja 2026. a 176 eurot, lapse toetus on 1,2 esimese liikme toetusest, s.t. 240 ja 264 eurot. Sissetulekupõhise sotsiaaltoetuse taotluse õigus on kehtiva määruse kohaselt isikul, kelle sissetulek on alla kolmekordse toimetuleku toetuse määra. Üksi elava isiku puhul seega kuni 31.12.2025. a 3 x 200 (kokku 600) eurot, alates 01.01.2026 3 x 220 (kokku 660) eurot. Hooldereformi käivitumise järel 2023. a on sotsiaalosakonna eelarves kiirelt kasvanud ööpäevaringse üldhooldusteenuse rahastamise rida, samal moel kasvab teise institutsionaalse teenuse, asenduskodu teenuse, kulu. Sotsiaaltoetuste maksmiseks eraldatud toetuste eelarvet ei ole võimalik suurendada samas tempos ja seetõttu tuleb parandada sotsiaaltoetuste maksmise sihitust.

Määruse uues redaktsioonis on tehtud üks suurem muutmissetepanek ja rida väiksemaid, tehnilist laadi parandusi.

Määruse **paragrahvi 3 lõikes 2** on ettepanek, mille kohaselt määratakse toetus isikule või perele, kelle taotlemisele eelnenud kalendrikuu netosissetulek on alla riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri 2,5-kordset määra (üks elava isiku puhul seega kuni 550 eurot, kahe täiskasvanuga leibkonna puhul 990 eurot, kahe täiskasvanu ja ühe lapsega leibkonnal 1650 eurot). Võrdluseks toome näited sissetulekupõhiste toetuste taotlemise õigust andvast sissetulekust naabrite juures. (üheliikmeline leibkond). Võru linnas 393,26 eurot, Võru vallas 500 eurot, Valga vallas 350 eurot, Kambja vallas 826,28 eurot. Mitmetes omavalitsustes ei ole otseselt sissetuleku piiri kehtestatud, valitsus teeb otsuseid juhtumipõhiselt (võrdluses on konkreetse taotleja tulud ja kulud, mille tasumisel ta raskustesse on sattunud). Selline kaalutluse variant on ühekordse toetuse näol olemas ka Põlva vallas (**määruse § 11**). Ühekordne toetus määratakse isikule juhul, kui hädavajalikud kulud ei olnud ette nähtavad ja selleks ei olnud võimalik varusid koguda või isik on raskesse majanduslikku seisuga sattunud endast olenemata põhjusel (haigus, õnnetus, kuritegu vms).

Ühtaegu sisuline ja tehniline muudatus on üldpõhimõttena rakendatav omavastutuse järgimine. See tähendab toetusega kaetakse valla eelarvest üldjuhul osa taotlejale vajaliku teenuse või kauba maksumusest. Osa kuludest peab ta ise katma.

Sissetulekupõhiste toetuste loetellu (**§ 5**) on lisatud **toimetulekutoetus**. Tegemist on riikliku toetusega, vahendid tulevad kohalikkude eelarvesse riigieelarvest toetusfondi vahendusel. Toetuse maksmise detailne regulatsioon on sotsiaalhoolekande seaduses, seetõttu on määruse § 14 (Toimetulekutoetus) üsna lakooniline.

Eraldi ära märkimist väärib ka **ravi- ja invaabivahendi toetusele (§ 9) lisatud lõige 4**. Selles sätestatakse, kuidas tagatakse ööpäevaringisel üldhooldusteenusel viibivale isikule, kelle teenuse

kohamaksumuse puudujääva osa tasub omavalitsus, ravimid ja hooldusvahendid (enamikul juhtudel mähkmed). Sellise isiku sissetulek ei kata teenuse hinda (puudujääva osa maksab omavalitsus). Järelikult ei pruugi tal olla raha ka ravimite ostuks ja nende eest tasub, sõltumata tema sissetuleku suurusest, kohalik omavalitsus.

Uues määruses on väiksemad täpsustused järgmistes paragrahvides:

§ 3. Õigustatud isikud toetuse taotlemise mõttes on need, kelle tegelik ja rahvastikuregistrijärgne elukoht on Põlva vald.

§ 6. Koolitoetuse määra kehtestab määruse uue redaktsiooni kohaselt vallavalitsus.

§ 7. Huvialase tegevuse toetust saab taotleda nii spordi-, muusika- kui ka kunstikooli arve tasumiseks, puhke- või spetsialiseeritud laagri, koorikonkursil osalemise vm huvialase tegevuse kulude katmiseks.

§ 8. Lasteaia toidukulutoetus määratakse Põlva valla haldusterritooriumil asuva munitsipaallasteaia toidukulu päevamaksumuse täielikuks või osaliseks hüvitamiseks.

§ 9. Ravi- ja invaabivahendite toetuse osas nähakse nii retseptiravimite (lg 1), noortele prilliklaaside ostu (lg 2) kui ka invatehniliste abivahendite ostmise või rendi (lg 3) puhul ette omavastutuse rakendamist (osa kulusid tasub isik).

§ 10. Küttetoetus sätestatakse üks kord aastas makstava toetusena, toetuse määra kehtestab valitsus.

§ 15. Toetuse taotlemine lg-s 1 laiendatakse toetuse taotlejate ringi (õigustatud isik, tema eestkostja, hooldaja või muu isik) ja lg-s 2 täpsustatakse taotluse esitamisel küsitavaid andmeid.

§ 16. Toetuse määramine loetleb sissetulekud, mis lähevad, ja need, mida ei võeta arvesse toetuse määramisel. Paragrahvi on lisatud **uus lõige 4**, mille kohaselt rahalisi vahendeid ei jäeta sissetulekuna arvestamata ulatuses, milles need on ette nähtud sama kulu katmiseks, mille hüvitamiseks toetust taotletakse. Kui isik taotleb ravi- või invaabi vahendi toetust ja talle on määratud riigi poolt sama kulu katmiseks puuetega inimeste sotsiaaltoetus, võetakse see toetus arvesse tema tuluna.

§ 16 lõikes 5 tehakse ettepanek lubada **välja maksta toetusi, mis on 1000 eurot või väiksem, sotsiaalosakonna juhataja otsuse alusel** (kehtivas määruses 500 eurot või väiksem). Sellise summa ulatuses toetusi makstakse näiteks vältimatu abina aasta jooksul piiratud arvul, kuid otsused on kiireloomulised.

§ 17 on lisatud keeldumise alustena punktid 8-11.

§ 18 lõikes 1 muudetakse seda, et erandjuhul makstakse toetus välja sularahas. Loobutakse erandlikkuse rõhutamisest ning lähtutakse põhimõttest, et toetuse väljamaksmise viis peab eelkõige arvestama isiku tegelikke vajadusi ja võimalusi. Toetuse liigina on määrusesse lisatud toimetulekutoetus. Sotsiaalhoolekande seadus § 134 lg 6 näeb ette võimaluse taotleja soovil toetuse välja maksmist sularahas. Oluline on rõhutada, et sotsiaaltoetusest ei tohi inimest ilma jätta üksnes põhjusel, et tal puudub pangakonto või ta seda ei kasuta. Samuti ei ole põhjendatud ega õiguspärane kohustada inimest leidma kolmandaid isikuid, kelle pangakontole toetus kanda. Selline praktika kätkeb endas riski, et toetus ei jõua abivajajani. Lisaks on muudatuse eesmärk vältida olukordi, kus vald peaks hakkama hindama, kas tegemist on erandjuhuga ning kas sularahas maksmine on piisavalt põhjendatud. Selline hindamine võib olla oma olemuselt subjektiivne ning viia ebaühtlase praktika ja põhjendamatute piiranguteni. Samas säilib isikul võimalus taotleda toetuse kandmist kolmanda isiku pangakontole või tema enda arvelduskontole.

Taolise lähenemisega tagatakse paindlikum ja isikukesksem lähenemine ning välditakse põhjendamatu takistusi toetuse kättesaamisel.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine

Eelnõu on Põlva Vallavalitsuse poolt heaks kiidetud 16.04.2026 ja edastatud menetlemiseks Põlva Vallavolikogule.

Otsuse jaotuskava

Teadmiseks: raamatupidamine, kantselei, sotsiaalosakond
Avaldamine Riigi Teatajas

Eelnõu koostaja

Jüri Kõre
sotsiaalosakonna juhataja